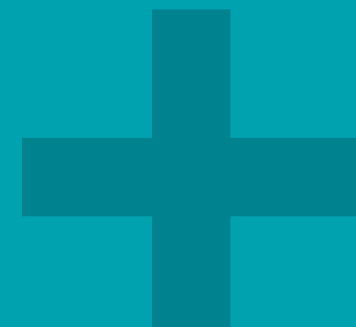

Työkaluja
yksilötyöhön

Asiakkaan tukeminen ja kohtaaminen talous- ja velka-asioissa

Sisällys

Esipuhe	3
----------------------	----------

1.Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa.....	6
--	----------

1.1.ECOMAP	7
------------------	---

1.2.Ecomap sovelletuna raha-asioiden käsittelyyn	8
--	---

1.3.Elämäntilanteen selvittämisen ympyrä (ESY)	9
--	---

1.4.Zekki.....	10
----------------	----

2.Ota raha-asiat puheeksi	11
--	-----------

2.1.Testaa oman taloutesi tila -testi.....	12
--	----

2.2.ESY-toimeentulo ja rahankäyttö -osio	13
--	----

2.3.Talouslypyörä – omien taloustaitojen arviointi.....	14
---	----

2.4.Vuokra-asukkaan stressitesti	15
--	----

3.Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa.....	16
--	-----------

3.1.Opas velkojen selvittämiseen	17
--	----

3.2.Raha-asiat haltuun -opas	18
------------------------------------	----

3.3.Aikajänne-tehtävä	19
-----------------------------	----

4.Keskustele asumisen ja arjen valinnoista.....	20
--	-----------

4.1.Rahatarina.....	21
---------------------	----

4.2.Välttämätön, tarpeellinen vai turha -peli	23
---	----

4.3.Arjen pienet menot -tehtävä	24
---------------------------------------	----

4.4.Budjettilaskuri	25
---------------------------	----

4.5.Muut laskurit (säästö ja laina)	26
---	----

5.Anna välineitä talouden hallinnan tueksi	27
---	-----------

5.1.Penno.fi-verkkosovellus	28
-----------------------------------	----

5.2.Monefy-mobiilisovellus (engl.).....	29
---	----

5.3.Talouskalenteri	30
---------------------------	----

5.4.Säästöpolku	32
-----------------------	----

6.Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita	33
--	-----------

Lue lisää aiheesta.....	34
--------------------------------	-----------

Esipuhe

Tämän työkalupakin lähtökohtana ovat olleet sosiaalialan ammattilaisten toiveet taloussosiaalityössä helposti hyödynnettävissä olevista työkaluista asiakkaiden kanssa, joilla on talous- ja velkaongelmia. Sosiaalialan käytännön työssä toimivat ammattilaiset ovat myös olleet mukana kehittämässä ja kommentoimassa työkalupakkiin koottuja välineitä. Työkalupakki on tuotettu TASOS-, TASKU- ja AIKUMETOD-hankkeiden sekä Takuusäätiön yhteistyönä.

Talous- ja velkaongelmat ovat harvoin yhden päätöksen tai valinnan seurauksia. Sen sijaan ne ovat usein pitkällä aikavälillä kasaantuneiden ongelmien seurausta ja niiden taustalla vaikuttavat tekijät ovat moninaisia. Myös keinot selvittää ovat erilaisia.

Työkalupakin tekovaiheessa on pyritty laajentamaan ymmärrystä talous- ja velkaongelmista, niiden synnystä ja taustoista soveltamalla KAIMEr-

teoriaa. Se on ruotsalaisten sosiaalityön tutkijoiden Blomin ja Morénin (2015) kehittämä teoria sosiaalityön vaikutusten selittämiseksi tavalla, joka sisältää kontekstit, toimijat, interventiot, mekanismit sekä tulokset ja vaikutukset. Teorialle keskeistä ovat mekanismit, joita ei voida suoraan havaita, ja joiden aktivoituminen edellyttää tiettyjä olosuhteita. Mekanismin käsitettä voidaan peilata esimerkiksi asiakkaan elämismaailman olosuhteisiin. Talouteen liittyvistä ongelmista puhuminen koetaan usein häpeällisenä ja ongelmia peitellään. Sen vuoksi onkin tärkeää, että asiakkaan ja ammattilaisen välisessä vuorovaikutuksessa raha-asiat otetaan puheeksi ja muutos parempaan nähdään mahdollisena. Puheeksi ottaminen voi toimia mekanismina, joka antaa rohkeutta tarttua vaiettuihin ja vaikeisiin asioihin. Tärkeää on tiedostaa myös yhteiskunnallisten olosuhteiden merkitys, kuten kuluttamista ihannoivan kulttuurin yhteys velkaongelmiin, sekä asiakkaan kokonaistilanne ja sosiaaliset verkostot.

Talouteen liittyvistä ongelmista puhuminen koetaan usein häpeällisenä ja ongelmia peitellään. Sen vuoksi onkin tärkeää, että asiakkaan ja ammattilaisen välisessä vuorovaikutuksessa raha-asiat otetaan puheeksi ja muutos parempaan nähdään mahdollisena.

Työkalupakin välineet tukevat asiakasprosessia puheeksiotossa, talous- ja velkatilanteiden selvittelyssä sekä talouden suunnittelussa. Tarkoituksena on, että työkalupakista löytyisi ammattilaiselle erilaisiin asiakastilanteisiin sopivia välineitä, jotka ovat helposti käyttöön otettavissa.

Lisäksi tavoitteena on, että työkalupakin käyttäminen läpi sosiaalityön asiakasprosessin tukee talous- ja velkaongelmien kanssa painiskelevia asiakkaita ja heidän kanssaan tehtävää pitkäjänteistä ja suunnitelmallista työskentelyä. Vaikeassakin taloudellisessa tilanteessa voidaan asiakkaan omien voimavarojen puitteissa ja riittävän tuen avulla löytää ratkaisuja ja mahdollisuuksia, vaikka eteenpäin mentäisiin pienin askelin.

Työkalupakki on rakennettu sosiaali- huoltolain mukaista asiakasprosessia mukailleen. Asiakasprosessi on jaettu palvelutarpeen arvion, asiakassuunnitelman ja sosiaalipalvelun (esim. sosiaaliohjaus, sosiaalinen kuntoutus) vaiheisiin. Jokaiseen vaiheeseen on kirjattu toimenpiteet

ja esimerkit soveltuvista työkaluista linkkeineen.

Asiakasprosessit ovat erilaisia niin sisällöltään kuin pituudeltaankin. Tämän vuoksi työkalut voivat soveltua useampaankin asiakasprosessin vaiheeseen. Työkalupakin tarkoitus on antaa vain väljästi ehdotuksia eri vaiheisiin. Keskeisintä on, että työskentely ei jäisi pelkän akuutin ongelman hoitamiseksi. Työkalupakkia hyödyntämällä asiakkaan kanssa tilannetta voi tarkastella laajemmin sekä motivoida ja rohkaista asiakasta pohtimaan muutoksen mahdollisuuksia myös pidemmällä aikavälillä.

Asiakkaan tukeminen ja kohtaaminen talous- ja velka-asioissa – työkaluja yksilötyöhön

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

Toimenpiteet:

- Kuuntelu ja akuutteihin asioihin tarttuminen
- Luottamuksen rakentaminen, motivointi ja toivon herättäminen
- Talous- ja velkatilanteeseen vaikuttavien asioiden selvittäminen

Työvaihe:

- Palvelutarpeen arviointi

Työkalut:

- [ECOMAP](#)
- [Elämäntilanteen selvittämisen ympyrä \(ESY\)](#)
- [Zekki-verkkotesti](#) (suunnattu 15–25 -vuotiaille nuorille)

2. Ota raha-asiat puheeksi

Toimenpiteet:

- Rohkaisu raha-asioista puhumiseen
- Puheeksi otto hienovaraisesti, lempeästi, neutraalisti, ei syyttävästi tai leimaavasti
- Kuunteleminen, kiinnostus ja kunnioitus
- Onko ajankohta sopiva – onko asiakkaan mielestä tarvetta muutokselle raha-asioissa

Työvaihe:

- Palvelutarpeen arvio
- Asiakassuunnitelma
- Sosiaalipalvelun aikana

Työkalut:

- [Testaa taloutesi tila -testi](#)
- [ESY-toimeentulo ja rahankäyttö -osio](#)
- [Talouspyörä – omien taloustaitojen arviointi](#) (Talous- ja velkaneuvonta)
- [Vuokra-asukkaan stressitesti](#)

3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

Toimenpiteet:

- Talous- ja velkatilanteen kartoitus
- Millainen muutos on tarpeen, mitä se vaatii ja onko se realistinen
- Suunnitelma ja tavoitteet muutokselle, johon edetään pienin konkreettisin askelin
- Mieti kannustimia ja onnistumisen kokemuksia

Työvaihe:

- Asiakassuunnitelma
- Sosiaalipalvelun aikana

Työkalut:

- [Opas velkojen selvittämiseen](#)
- [Raha-asiat haltuun -opas](#)
- [Aikajänne-tehtävä](#)

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

Toimenpiteet:

- Kohtuulliset asumisen menot
 - Vastuu kuluttajana
 - Arvokeskustelu – kulutustottumukset ja valinnat
 - Kestävä kuluttaminen
- ### Työvaihe:
- Sosiaalipalvelun aikana

Työkalut:

- [Rahatarina](#)
- [Välttämätön, tarpeellinen vai turha -peli](#) (myös digi)
- [Arjen pienet menot -tehtävä](#)
- [Budjettilaskuri](#)
- [Muut laskurit \(säästö ja laina\)](#)

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

Toimenpiteet:

- Auta asiakasta löytämään itselleen sopivat välineet oman talouden seurantaan ja suunnitteluun
- Varautuminen ja säästäminen

Työvaihe:

- Palvelutarpeen arvio
- Asiakassuunnitelma
- Sosiaalipalvelun aikana

Työkalut:

- [Penno.fi-verkkosovellus](#)
- [Monefy-mobiilisovellus \(engl.\)](#)
- [Talouskalenteri](#)
- [Budjettilaskuri](#)
- [Säästöpolku](#)

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

Autu asiakasta valmistautumaan asiointiin omilla raha-asioissaan esim.

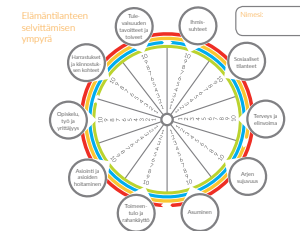
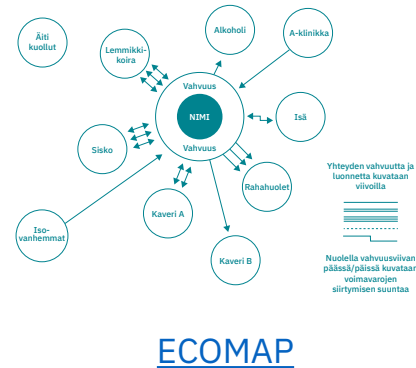
Kela: Etuudet ja toimeentulotuki; Pankit: Lainat ja luotot; Laskuttajat: Vuokranantaja, sähkö- ja puhelin-yhtiöt, osamaksut...

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

Toimenpiteet

- Kuuntelu ja akuutteihin asioihin tarttuminen
- Luottamuksen rakentaminen, motivointi ja toivon herättäminen
- Talous- ja velkatilanteeseen vaikuttavien asioiden selvittäminen

Työkalut

Elämäntilanteen selvittämisen ympyrä (ESY)

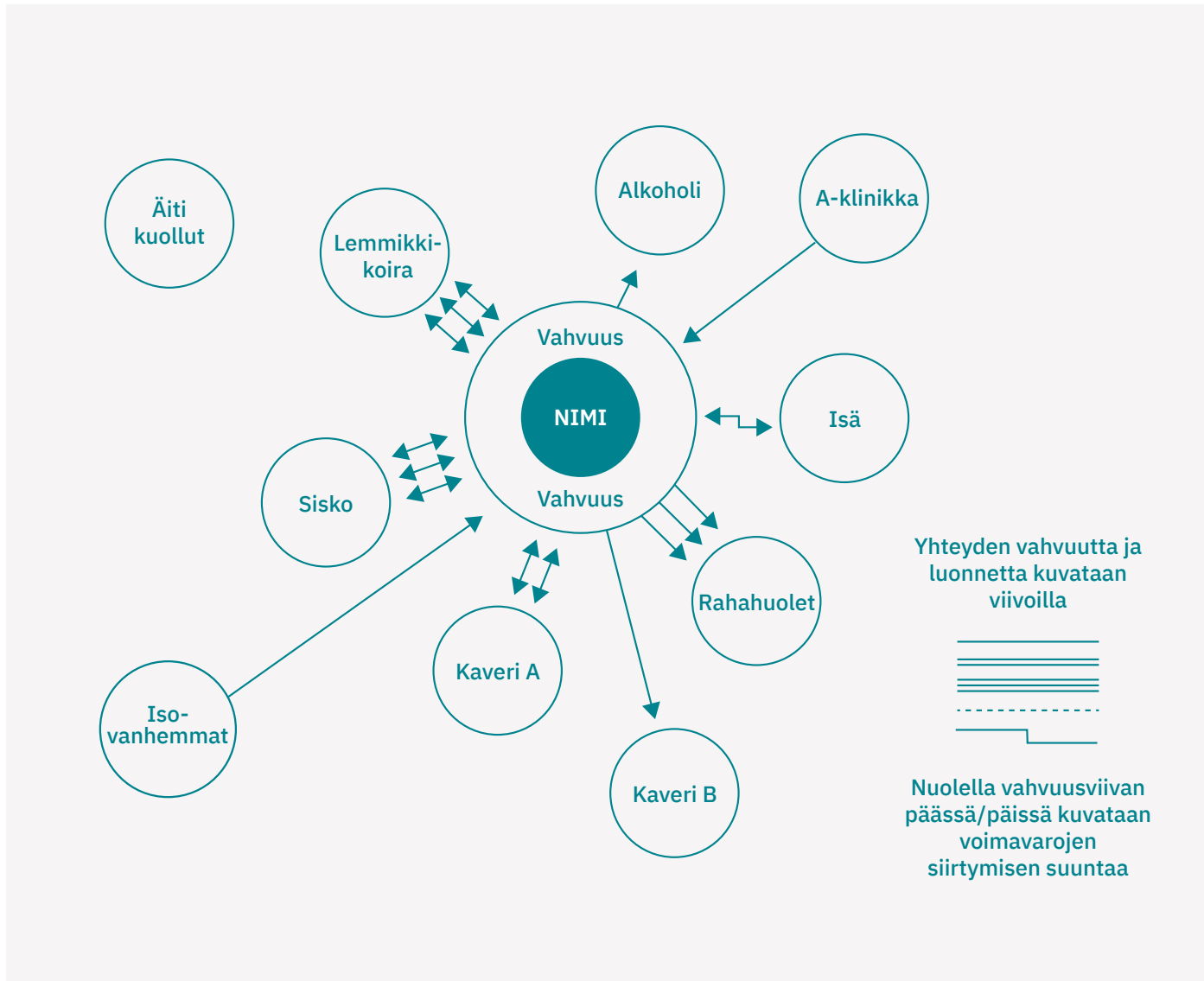
Työvaihe

- Palvelutarpeen arviointi

15–25-vuotiaille nuorille suunnattu Zekki (10 kysymystä sisältävä verkkotesti)

1.1. ECOMAP

ECOMAP perustuu Bronfenbrennerin ekologiseen systeemitteoriaan.

Hyvä keino aloittaa työskentelyä asiakkaan kanssa kokonaistilanteen hahmottamiseksi ja sopivien palvelujen löytämiseksi asiakkaan omia voimavaroja tukien. ECOMAP huomioi asiakkaan vahvuudet ja verkostot sekä tavoitteisiin pääsyä hankaloittavat tekijät.

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

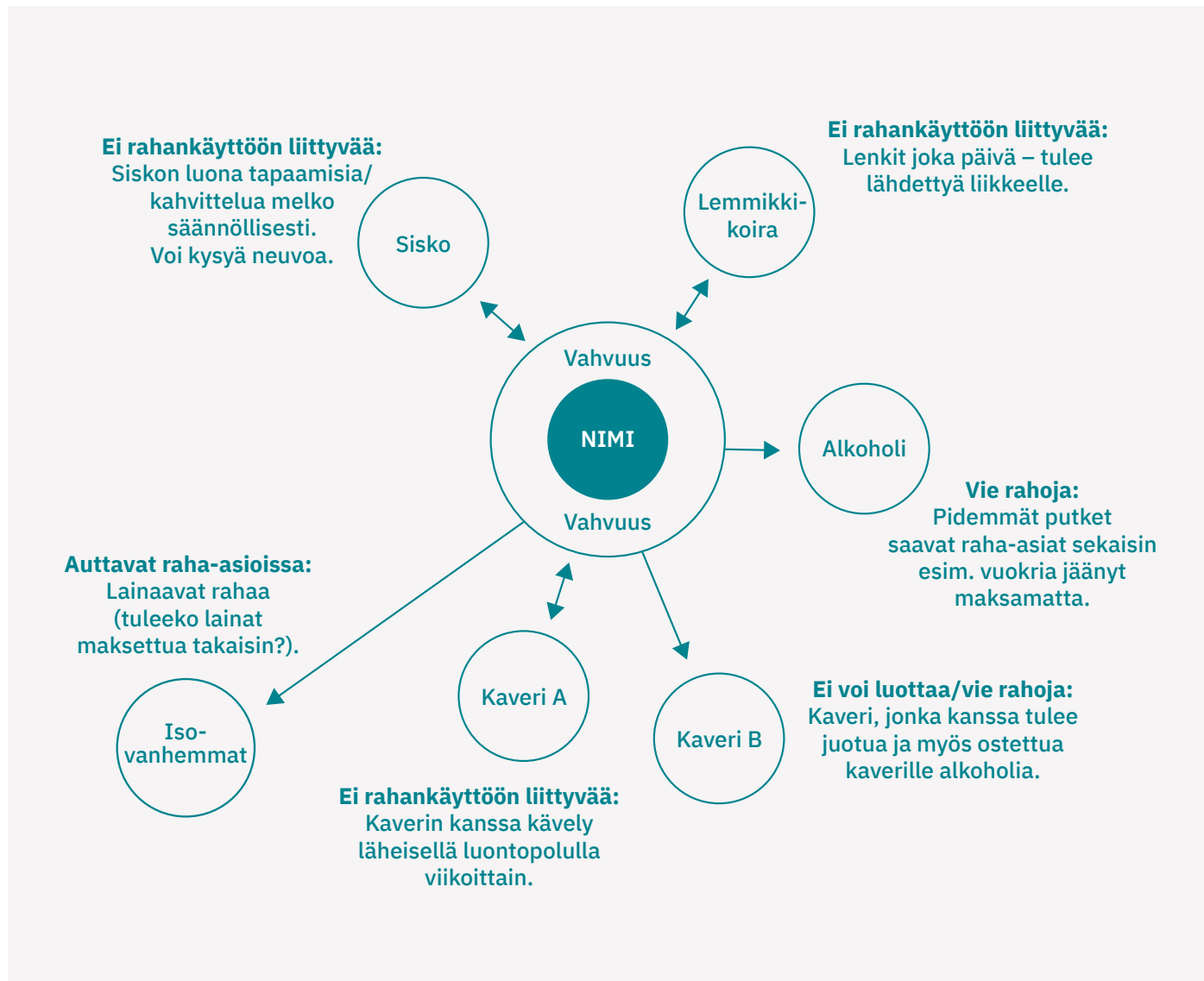
3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

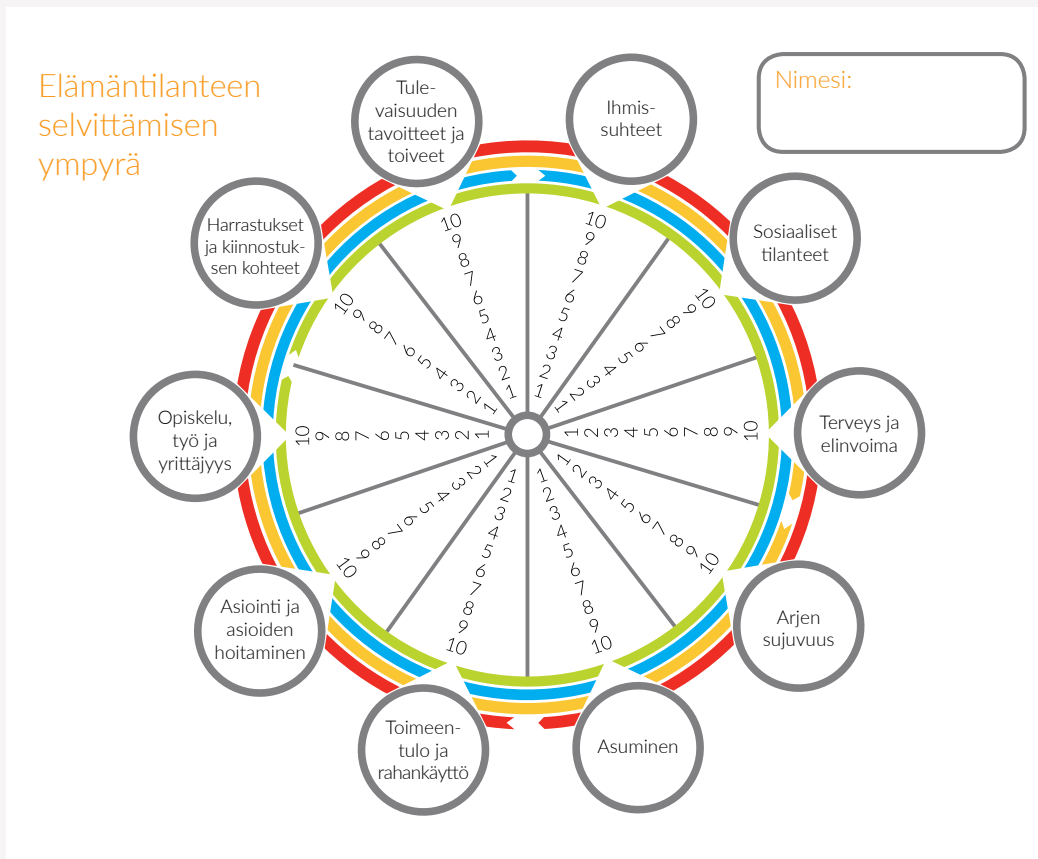
1.2. Ecomap sovelletuna raha-asioiden käsittelyyn

Työskentelyyn voi luoda listoja apukysymyksistä:

- Kenen kanssa voit tehdä asioita, joihin ei liity rahankäyttö/kuluttaminen?
- Kenen kanssa on rahallisesti turvallista olla?
- Keneltä voin saada tai kysyä neuvoa raha-asioissa?
- Kuka voi auttaa raha-asioissa?
- Kehen ei voi raha-asioissa luottaa?
- Kuka/mikä vie rahojasi?

1.3. Elämäntilanteen selvittämisen ympyrä (ESY)

<https://docplayer.fi/36947352-Elamantilanteen-esy-selvittamisen-ympyra.html>

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

3. Mahdollista muutosta talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

1.4. Zekki

Alla olevat Zekki-kysymykset on poimittu verkkotestistä (vastataan asteikolla 1-10):

1. Kun ajattelet nykyhetkeä, niin kuinka tyytyväinen olet terveydentilaasi?
2. Kun ajattelet nykyhetkeä, niin kuinka tyytyväinen olet kykyysi voittaa elämässä eteen tulevia vaikeuksia?
3. Kun ajattelet nykyhetkeä, niin kuinka tyytyväinen olet asumisoloihisi?
4. Kun ajattelet nykyhetkeä, niin kuinka tyytyväinen olet päivittäiseen pärjäämiseesi?
5. Kun ajattelet nykyhetkeä, niin kuinka tyytyväinen olet perheeseesi ja läheisiisi?
6. Kun ajattelet nykyhetkeä, niin kuinka tyytyväinen olet luotettavien ystävien määrään?
7. Kun ajattelet nykyhetkeä, niin kuinka tyytyväinen olet taloudelliseen tilanteeseesi?
8. Kun ajattelet nykyhetkeä, niin kuinka tyytyväinen olet omien vahvuuksiesi kehittämiseen?
9. Kun ajattelet nykyhetkeä, niin kuinka tyytyväinen olet itsetuntoosi?
10. Kun ajattelet nykyhetkeä, niin kuinka tyytyväinen olet elämääsi kokonaisuutena?

Zekki on verkkotesti, jonka avulla nuori voi tarkastella elämäntilannettaan ja saada tietoa hänelle sopivista tukipalveluista.

www.zekki.fi

2. Ota raha-asiat puheeksi

Toimenpiteet

- Rohkaisu raha-asioista puhumiseen
- Puheeksi otto hienovaraisesti, lempeästi, neutraalisti, ei syyttävästi tai leimaavasti
- Kuunteleminen, kiinnostus ja kunnioitus – asiakas on oman elämänsä asiantuntija
- Onko ajankohta sopiva – onko asiakkaan mielestä tarvetta muutokselle raha-asioissa

Työvaihe

- Palvelutarpeen arvio
- Asiakassuunnitelma
- Palvelun aikana

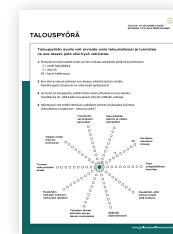
Työkalut

[Testaa taloutesi tila -testi](#)

[ESY-toimeentulo ja rahankäyttö -osio](#)

[Talouspyörä – omien taloustaitojen arviointi \(Talous- ja velkaneuvonta\)](#)

[Vuokra-asukkaan stressitesti](#)

2.1. Testaa oman taloutesi tila -testi

Testaa oman taloutesi tilanne!

Vastaa kahdeksaan helppoon kysymykseen.

🐱 💰 🔄 📄 📌

Kysymykset koskevat viimeaikaisia kokemuksia rahan käytöstä, sen riittävydestä ja säästämisestä. Vastattuasi kysymyksiin saat tietää, onko taloutesi hyvällä mallilla vai onko syytä huolestua. Saat myös käytännön neuvoja, miten voit lähteä parantamaan omaa taloustilannettasi.

bit.ly/testaatalous

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

2.2. ESY-toimeentulo ja rahankäyttö -osio

Miten seuraavat väittämät kuvaavat elämäntilannettasi? Arvioi as

Toimeentulo / rahankäyttö

Rahani riittävät kuukausittaisiin menoihini.

Saan hankittua ne asiat, joita tarvitsen.

Pystyn yleensä maksamaan laskuni ajoissa.

Suunnittelen etukäteen rahankäyttöäni.

Tiedän, paljonko minulla on rahaa kuukausittain käytössäni.

Pystyn vaikuttamaan omiin tuloihini.

Pystyn vaikuttamaan omiin rahamenoihini.

Koen olevani melko vastuuntuntoinen rahankäyttäjä.

Huolehdin laskujen maksamisesta.

Suhtaudun luottavaisesti taloudelliseen selviytymiseeni.

Olen tyytyväinen nykyiseen taloudelliseen tilanteeseeni.

Kaikki yhteensä:

<https://docplayer.fi/36947352-Elamantilanteen-esy-selvittamisen-ympyra.html>

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

2.3. Talouspyörä – omien taloustaitojen arviointi

TALOUS- JA VELKANEUVONTA
EKONOMI- OCH SKULDRÅDGIVNING

TALOUSPYÖRÄ

Talouspyörän avulla voit arvioida omia taloustaitojasi ja tunnistaa ne osa-alueet, joita olisi hyvä vahvistaa.

- Pisteitä eri taloustaidot oman arviointi mukaan asteikolla yhdestä kymmeneen.
1 = vaatii harjoittelua
5 = ihan ok
10 = hyvin hallinnassa
- Kun olet arvioinut jokaisen osa-alueen, yhdistä pisteet viivalla. Pyöriikö pyörä tasaisesti vai onko kyyti epätasaista?
- Jos kyyti on kuoppaista, pohdi miten voisit vahvistaa eri osa-alueita. Tavoitteena on, että kaikki osa-alueet olisivat riittävän vahvoja.
- Halutessasi voit tehdä tehtävän uudelleen kolmen kuukauden kuluttua. Onko tilanne muuttunut – miten ja miksi?

www.talousjavelkaneuvonta.fi

www.talousjavelkaneuvonta.fi

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

2.4. Vuokra-asukkaan stressitesti

Vuokra-asukas, ovatko raha-asiat niin kuin toivoisit niiden olevan?

RAHA-ASIAT OVAT MONIMUTKAKAISIA EIKÄ ELÄMÄSSÄ AINA VÄLTYY YLLÄTYSILTÄ. OMAAN TALOUDEEN VOI KUITENKIN VAIKUTTAA, KESTÄVÄLLÄ POHJALLA OLEVA TALOUDENHALLINTA TURVAA MYÖS ASUMISTA. MITEN KUVAILISIT TILANNETTASI? - OVATKO ASIATSI HYVÄLLÄ MALLILLA?

- 1. Millainen rahan käyttäjä olet?**
 - a) seuran tulolaji ja menoja ja harkitsen mihin rahaa käytän
 - b) yritys suunnittelee rahan käyttöä mutta se on haastavaa
 - c) olen päivä ja lasku kerrallaan
 - d) teen hankintoja joihin minulla ei välttämättä olisi varaa
- 2. Miten selviydyt arjen menoista?**
 - a) hyvin, rahaa jää ajoittain tai usein myös säästöön
 - b) vaihtelevasti, koidan väliä maksua myöhässä jotta saan kaikki maksettua
 - c) helkosti, rahat eivät riitä kassikin laskuihin
 - d) haen joustoa arkeen hyödyntämällä luottokortteja ja osamakua
- 3. Mitkä laskut maksat ensimmäisenä?**
 - a) asunonseisittävät laskut
 - b) edellisenä kuukaudelta jääneet maistutuslaskut
 - c) mitä milloinkin, sen mukaan paljonko tiliä on rahaa
 - d) osamaksusuoritteet ja lainan yhteyshyödyt
- 4. Miten hoidat vuokran maksun?**
 - a) maksan vuokran aina ajoissa
 - b) maksan vuokran osissa pitkin kuuta ja vuokra laahaa jonkin verran
 - c) maksan mitä pystyn mutta vuokra on jäänyt rästin jo pienemmän aikaa
 - d) maksan jos pystyn, mutta vuokra on jäänyt myös rästin
- 5. Oletko joutunut lainaamaan rahaa vuokran maksuun tai muihin arjen menoisiin?**
 - a) en ole joutunut
 - b) joskus, mutta pyrin välttämään sitä
 - c) olen välillä lainannut sukulaisilta tai tuttavilta
 - d) kyllä, usein
- 6. Miten selviät ylittävistä ja ylimääräisistä menosta?**
 - a) todenmukaisesti hyvin
 - b) en osaa sanoa, mutta neuvottelin laskusta tarvittaessa
 - c) en selviä ilman lainarahaa tai lisätuloa
 - d) joutunin ottamaan lisälainaa
- 7. Aihuttavatko raha-asiat sinulle huolta?**
 - a) tuskin koskaan
 - b) silloin tällöin
 - c) kyllä, usein
 - d) jatkuvasti

MITÄ VASTAUKSIA SAIT ENITEN? OLETKO ITSE TYYTYVÄINEN TILANTEESEEN? MUUTAMIA VINKKEJÄ ERI TILANTEISIIN:

ENITEN A-VASTAUKSIA

Tilanteesi vaikuttaa vakaalta ja asuminen sujuu mallikkaasti. Mahdolliset säästöt kovat turvaa ylittävien tilanteiden varalle. Satunnaisia maksu- vaikeuksissa kannattaa heti neuvotella vuokranantajan ja muiden mahdollisten velkojien kanssa. Etenkin jos velkaa ei ole moneen paikkaan, on maksusuunnitelma turvallisempi vaihtoehto kuin rästin maksaminen lainarahoilla, mikä voi johtaa velkakertteseen. Keti tahansa voi kohdata ylittävää elämämuutos tai vastoinkäyminen. Kaikkia ei voi ennakoida. Jos tilanteesi muuttuu, muista että apua on saatavilla.

ENITEN B-VASTAUKSIA

Ota yhteyttä vuokranantajaan so- plakseesi rästin jääneistä maksu- ta. Maksusuunnitelman tekeminen helpottaa talouden hallintaa ja tulee järjkevää taloudenpitoa myös tulevai- suudessa. Jos sinulle on kertynyt paljon erilaisia lainoja tai osamaksuja, tee realistinen suunnitelma niiden hoitamiseksi. Älä maksa velkaa uudella ve- lalla. Maksa vuokra ensin, sillä vuokratvelka on aina riski. Yleensä hädänomeroihin ryhdyään vasta useamman kuukauden vuokratveloista, mutta myös vuokrien maksaminen toistuvasti myöhässä voi johtaa vuokrasuhteen purkamiseen.

ENITEN C- TAI D-VASTAUKSIA

Ota heti yhteyttä vuokranantajaan ja pyydä neuvotla ammattilaisilta tilan- teen ratkaisemiseksi. Vuokratvelkoja koskevat maksuhäiriömerkinnät vai- keuttavat entisen asunon saamista tai vaihtamista. Häädön vuoksi asunnottomaksi joutu- neilla ei ole lakisääteistä oikeutta asuntoon. Jos sinnit- telet pienillä tuloilla, arki voi olla hyvin kiemurttava. Jos taas nostat uutta lainaa maksaaksesi vanhaa pois, velkojen päättäminen ulosottoon pysäyttää velkakier- teen. Maksuhäiriömerkinnät tai ulosotto eivät estä vel- kojen järjestelyä jatkossa, mutta kaikkien järjestelyjen edellytyksenä on velkaantumisen hallintaan saattami- nen ja arjen selviäminen.

VUOKRA-ASUKKAAN MUISTILISTA:

- Huolehdi asumisen kuluista (vuokra, sähkö, vesi) aina ensin.
- Seuraa tulolajia ja menoja. (Esimerkiksi maksuton Penno- palvelu www.pempo.fi).
- Huolehdi mahdollisen asumistuen hakemisesta ja ajan tasalla pitämisestä. Voit myös välittuata Kelan maksamaan asumistuen suoraan vuokranantajan tilille.
- Kodin hankintoja varten kannattaa selvittää mahdollisuudet kunnan myöntämään sosiaaliseen tuottoon tai Takuusaatioon Pienilainaan.
- Hee apua heti kun huomaat, että raha-asiat eivät ole kohdallaan.
- Älä jää yksin, apua on saatavilla.

PARASTA ASUMISEN TURVAA ON TALOUDESSA HUOLEHTIMINEN. AMMATTILAISET TUKEKASI:

- Kansaneläkelaitos (Kela) huolehtii Suomessa asuvien ja monien ulkomalla asuvien suomalaisten sosiaaliturvasta eri elämäntilanteissa. www.kela.fi
- Takuusaatio tarjoaa maksutonta neuvontaa ja välineitä raha- asioiden hallintaan. Vekalinja puh. 0800 9 8009 ja Kysy rahasta- chat. www.takuusaatio.fi
- Oikeuspuolismittot tarjoavat maksutonta talous- ja velkaneuvontapalvelua. www.talousoikeusneuvonta.fi
- Asumisneuvotat, sosiaalitoimen työntekijät ja seurakuntien diakoniatyöntekijät omat asuinpaikkatansa alueella.

<https://www.takuusaatio.fi/wp-content/uploads/2020/11/1-stressitesti.pdf>

Vuokra-asukkaan stressitesti myös verkkotestinä:

<https://asuntoensin.fi/aineistopankki/vuokra-asukkaan-stressitesti/>

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

Toimenpiteet

- Talous- ja velkatilanteen kartoitus
- Millainen muutos on tarpeen, mitä se vaatii ja onko se realistinen
- Suunnitelma ja tavoitteet muutokselle, johon edetään pienin konkreettisin askelin
- Mieti kannustimia ja onnistumisen kokemuksia

Työvaihe

- Asiakassuunnitelma
- Palvelun aikana

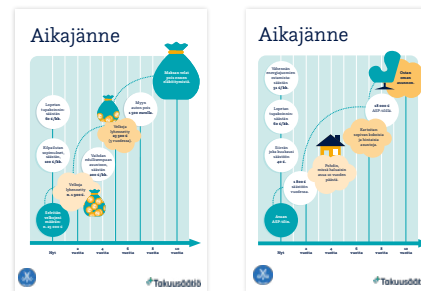
Työkalut

[Opas velkojen selvittämiseen](#)

[Raha-asiat haltuun -opas](#)

[Aikajänne-tehtävä](#)

3.1. Opas velkojen selvittämiseen

Sisällys

1. Mitä hyötyä on velkojen selvittämisestä?	4
2. Mikä kaikki on velkaa?	6
3. Sama vai eri velka?	7
4. Näin selvität velat	9
4.1. Kotoa löytyvät tiedot.....	10
4.2. Velkojat ja perintätoimistot.....	11
4.3. Luottotieto	12
4.4. Ulosotto	13
4.5. Kaikki velat eivät löydy ulosoton listalta.....	14
4.6. Verottaja.....	15
4.7. Oikeusrekisterikeskus	15
5. Ratkaisua ei tarvitse löytää yksin.....	16
6. Tarina: velkatilanteen selvittäminen huojensi oloani.....	20
7. Velkaista-lomake	22
8. Tekstimalleja velkatietojen pyytämistä varten	24

https://www.takuusaatio.fi/wp-content/uploads/2020/11/Takuusaatio_velkaopas_final_saavutettava.pdf

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

3.2. Raha-asiat haltuun -opas

Sisällys

1. Millainen suhde sinulla on rahaan?	4
1.1. Näin teet taloussuunnitelman	8
1.2. Seuraa rahankäyttöä.....	10
1.3. Voiko taloutta tasapainottaa lainalla?.....	11
2. Kun rahat eivät riitä	13
2.1. Mitä on perintä?.....	15
2.2. Mikä on ulosotto?.....	15
2.3. Mitä tarkoittaa maksuhäiriömerkintä?	16
2.4. Velkojen järjestelykeinot.....	17
2.5. Oletko huomannut muutoksia rahan- käytössäsi tai asioiden hoitamisessa?	19
2.6. Pidä huolta itsestäsi	20
3. Auttavat tahot.....	22

https://www.takuusaatio.fi/wp-content/uploads/2020/11/Rahaasiat_haltuun_opas_final_saavutettava.pdf

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

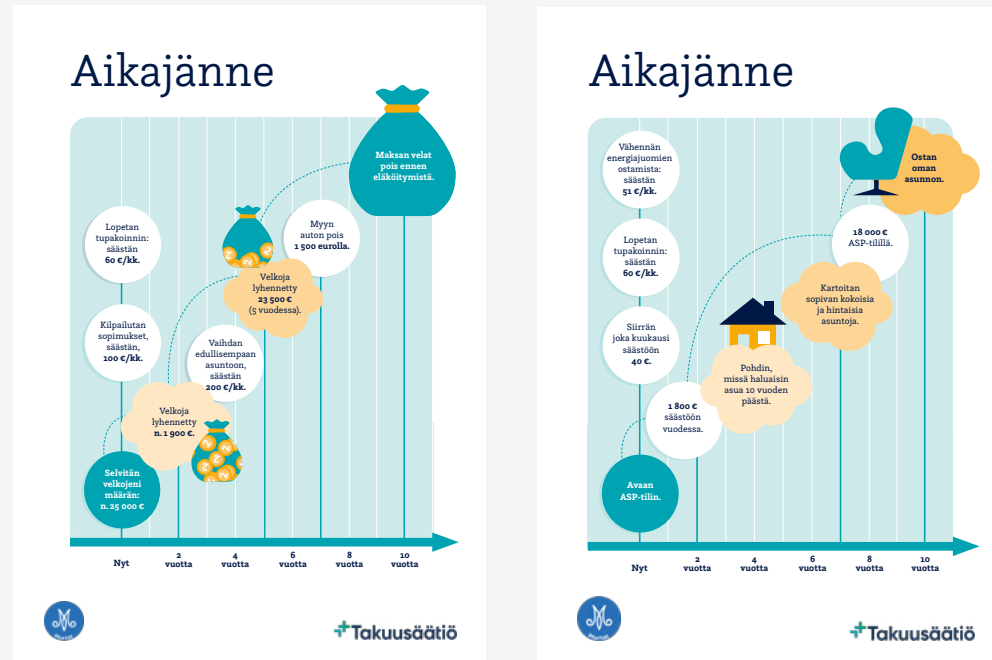
3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

3.3. Aikajänne-tehtävä

Tehtävän tavoitteena on auttaa hahmottamaan pitkän aikavälin taloudellisia tavoitteita sekä osoittaa, että isot ja kaukaisilta tuntuvat tavoitteet lähtevät nykyhetkestä. Isojen tavoitteiden toteuttamista helpottaa niiden pilkkominen pienempiin osatavoitteisiin.

Esimerkkitalulukko työikäisille:

https://www.takuusaatio.fi/wp-content/uploads/2020/12/aikajanne_yli55-1.pdf

Esimerkkitalulukko nuorille:

https://www.takuusaatio.fi/wp-content/uploads/2020/12/aikajanne_nuoret-1.pdf

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

Toimenpiteet

- Kohtuulliset asumisen menot
- Vastuu kuluttajana
- Arvokeskustelu – kulutustottumukset ja valinnat
- Kestävä kuluttaminen

Työvaihe

- Palvelun aikana

Työkalut

[Rahatarina](#)

[Välttämätön, tarpeellinen vai turha -peli \(myös digi\)](#)

[Arjen pienet menot -tehtävä](#)

Budjettilaskuri

Arkimenot	
Ruoka	<input type="text"/>
Puhelin ja netti	<input type="text"/>
Kodin koneet, huonekalut ym. kodin kestohyödykkeet	<input type="text"/>
Paperit, pesuaineet ym. kodin kemikaalit/hyödykkeet	<input type="text"/>
Vaatteet, kengät ja laukut ym.	<input type="text"/>
Henkilökohtainen hygienia	<input type="text"/>
Lääkärikäynnit, lääkkeet ja terveydenhoito	<input type="text"/>
Vapaa-aika ja harrastukset	<input type="text"/>
☐ Lisää uusia menot	

[Budjettilaskuri](#)

Säästö- ja lainalaskuri

Kuinka paljon alot säästää kuukaudessa?

€

Kuinka pitkään alot säästät?

vuotta

Korko-%

%

[Muut laskurit \(säästö ja laina\)](#)

4.1. Rahatarina

Tavoitteena on hahmottaa menneisyyden kautta sitä, miten oma nykyinen suhde rahaan on syntynyt.

Alkuun pääsemiseksi on hyvä miettiä asioita ensin oman kokemuksen ulkopuolelta, esimerkiksi omaa lapsuudenperhettä tai muuta lähipiiriä joko tässä hetkessä tai menneisyydessä. Millaisia erilaisia rahankäytäntötapoja lähipiirissäsi tunnistat? Onko läheisissäsi esimerkiksi säästäväisiä vai tuhlailevia ihmisiä?

Seuraavaksi on aika pohtia omaa henkilökohtaista rahankäyttöä syvällisemmin eri näkökulmista. Onko lähipiirin rahankäytön malleista siirtynyt jotain myös itselle? Entä miten oma rahankäyttö eroaa lähipiirin tavoista? Mitkä kaikki tapahtumat ja kokemukset ovat muokanneet minusta sen, millainen rahankäyttäjä olen tänään?

Pohdi ja kirjaa ylös millaisia taloudellisia tilanteita sinulla ja/tai perheelläsi on ollut eri aikoina. **Tee tapahtumista aikajana tai muistiinpanoja.**

Voit aloittaa esimerkiksi vanhempiesi taloudellisesta tilanteesta jo ennen syntymääsi, syntymästäsi,

lapsuudestasi, nuoruudestasi tai aikuisuutesi alusta. Jatka tähän päivään saakka.

Henkilökohtaista rahatarinaa tehdessäsi voit hyödyntää alla olevia apukysymyksiä:

- Millainen on ensimmäinen rahaan liittyvä muistosi?
- Milloin käytit ensimmäisen kerran rahaa? Mitä tunteita se sinussa herätti?
- Puhuttiinko lapsuudessasi rahasta? Kuka puhui ja missä tilanteissa?
- Millaisia rahaan liittyviä toiveita sinulla oli lapsuudessa/nuoruudessa? Miten ne ovat toteutuneet?
- Milloin aloit käyttää rahaa itsenäiseen elämään? Kirjaa janalle myös muita kohtia, jolloin taloudellinen tilanteesi on vaihdellut elämäntilanteesi muuttuessa.
- Onko rahatilanteessasi tapahtunut muutoksia parempaan tai huonompaan? Kirjaa janalle ne kohdat, joissa taloudellisessa tilanteessasi on tapahtunut jokin muutos.
- Oletko tehnyt isoja taloudellisia päätöksiä, kuten esimerkiksi ottanut lainaa jonkin ison hankinnan rahoittamiseksi?

Itsearviointi

Katso tekemääsi aikajanaa tai muistiinpanoja. Ympyröi sieltä ne kohdat, jotka ovat vaikuttaneet eniten nykyiseen taloudelliseen tilanteeseesi ja siihen, millaisia rahan liittyviä arvoja, asenteita ja käyttäytymismalleja sinulla on tänä päivänä.

- Pohdi, millaisia valintoja teit ympäröimissäsi kohdissa. Valinnat voivat olla hyviä tai sellaisia, joita jälkikäteen toivot, ettet olisi tehnyt. On hyvä muistaa, että teemme valinnat aina sen hetkisillä tiedoilla ja osaamisella. Tulevaisuutta ei voi ennustaa. On aina helpompi arvioida jälkikäteen, mitä olisi pitänyt tehdä tai jättää tekemättä.
- Millainen vaikutus muilla ihmisillä on ollut eri tilanteissa? Ketä nämä ihmiset ovat?
- Miten kulloinenkin yhteiskunnallinen tilanne (esim. 1990-luvun lama tai keväällä 2020 alkanut koronapandemia) on heijastanut eri tilanteissa?
- Millaisia tunteita eri tilanteisiin on liittynyt? Miten nämä tunteet ovat vaikuttaneet käyttäytymiseesi?

Rahatarinassa tärkeintä on kokemuksellisuus. Voit vielä halutessasi kirjoittaa tai piirtää tärkeimmät oivalluksesi tarinamuodossa.

4.2. Välttämätön, tarpeellinen vai turha -peli

Pelin tavoitteena on herättää ajatuksia siitä, millaisia asioita tai kulutushyödykkeitä pidämme elämässä kaikkein tärkeimpinä ja mistä taas voisimme luopua.

Kuvakaappaus verkossa olevasta digipelistä, jossa pelikortteja voi siirtää sen mukaan, onko kyseinen asia itselle välttämätön, tarpeellinen vai turha.

Peli löytyy osoitteesta: bit.ly/vtppeli

Tulostettava pelilauta:

https://www.takuusaatio.fi/wp-content/uploads/2021/02/Pelilauta_uusipainos.pdf

Tulostettavat pelikortit:

https://www.takuusaatio.fi/wp-content/uploads/2021/02/Valttamaton_tarpeellinen_turha_pelikortit.pdf

4.3. Arjen pienet menot -tehtävä

The image shows a worksheet titled "Arjen pienet menot" (Everyday small expenses) from Takuusaatio. It is designed to look like a shopping bag. At the top left is the Takuusaatio logo. The title "Arjen pienet menot" is in the center. Below the title are two circles for "Ostos?" (Purchase?) and "Hinta (€)" (Price (€)). Underneath is the question "Kuinka usein käytät ostokseen rahaa?" (How often do you use money for shopping?). There are four circles for frequency: "x 365 (päivittäin)" (daily), "x 150 (pari-kolme kertaa viikossa)" (two-three times a week), "x 52 (kerran viikossa)" (once a week), and "x 12 (kerran kuukaudessa)" (once a month). Below these is a section for "Säästösi vuodessa?" (Your savings in a year?) with a line for an answer. At the bottom, it asks "Voisin käyttää tämän rahan..." (I could use this money...) with another line. A yellow suitcase icon is on the right side of the worksheet.

Mieti, jokin usein toistuva pieni ostos. Kirjoita tämä ostos ja sen yksikköhinta ylös.

Arvioi, kuinka usein tällainen ostos toistuu ja laske, kuinka paljon ostoksista kertyy yhteensä vuodessa.

Paljonko säästäisit vuoden aikana, jos jättäisit tämän ostoksen ostamatta?

<https://www.takuusaatio.fi/wp-content/uploads/2020/12/arjenpienetmenot.pdf>

4.4. Budjettilaskuri

Budjettilaskuri

Arkimenot

Ruoka €/kk

Puhelin ja netti €/kk

Kodinkoneet, huonekalut ym. kodin kestohyödykkeet €/kk

Paperit, pesuaineet ym. kodin kertakäyttöiset hyödykkeet €/kk

Vaatteet, kengät ja laukut ym. €/kk

Henkilökohtainen hygienia €/kk

Lääkärikäynnit, lääkkeet ja terveydenhoito €/kk

Vapaa-aika ja harrastukset €/kk

[+ Lisää uusi meno](#)

Liikkuminen

Julkinen liikenne €/kk

Oma auto €/kk

Liikennevakuutus €/kk

Polkupyörä ja varusteet €/kk

[+ Lisää uusi meno](#)

Asuminen

Vuokra tai vastike €/kk

Sähkö ja vesi €/kk

Kotivakuutus €/kk

[+ Lisää uusi meno](#)

Tulosta budjetti

Lataa budjetti Excelinä

<https://www.takuusaatio.fi/hallitserahojasi/omien-tulojen-ja-menojen-seuranta/budjettilaskuri/>

4.5. Muut laskurit (säästö ja laina)

Säästölaskuri

Kuinka paljon aiot säästää kuukaudessa?

25 €

Kuinka pitkään aiot säästää?

20 vuotta

Korko-%

0 %

Lainalaskuri

Kuinka paljon tarvitset lainaa?

€

Kuinka paljon voit lyhentää lainaa kuukaudessa?

€

Lainan korko-%

5 %

! Tämä on hyvä korko

<https://www.takuusaatio.fi/hallitserahojasi/saasta-tulevaan/saastolaskuri/>

<https://www.takuusaatio.fi/hallitserahojasi/harkitsetko-lainan-ottamista/lainalaskuri/>

5.1. Penno.fi-verkkosovellus

Penno on verkkosovellus, joka vaatii kirjautumisen. Se toimii mukavasti myös puhelimesta.

The screenshot displays the Penno.fi interface for budget management. At the top, it shows 'Suunnitellut tulot ja menot' (Planned income and expenses) with a balance of 15,00 €. Below this, there are two main sections: 'Suunnitellut tulot' (Planned income) at +725,00 €/kk and 'Suunnitellut menot' (Planned expenses) at -710,00 €/kk. A 'TOISTUVAT' (Recurring) table lists income from 'asumistuki' and 'työttömyysetuus'. A 'Kuvakaappaus' (Screenshot) button is visible. The main expense list includes categories like 'Asuminen' (rent), 'Ruokakauppa' (groceries), 'Puhelin ja internet' (phone and internet), and 'vuokra' (rent). A 'Kuukausijakson yhteenveto' (Monthly summary) shows a balance of 40,00 €. A pie chart shows the distribution of expenses: 70.8% for 'Asuminen' and 29.2% for 'Ruokakauppa'. A 'Tulevat tapahtumat' (Upcoming events) section lists future expenses.

Summa	Kategoria	Selite	Pvm
-20,00	Asuminen	sähkölasku	Pe 14.1.
-15,00	Asuminen	vesilasku	Ke 5.1.
-450,00	Asuminen	vuokra	Ke 5.1.
-200,00	Ruokakauppa		La 1.1.
+175,00	Etuudet	asumistuki	La 1.1.
+550,00	Etuudet	työttömyysetuus	La 1.1.

Summa	Kategoria	Toistuvuus
+175,00	asumistuki	1. pv
+550,00	työttömyysetuus	1. pv

Summa	Kategoria	Selite	Pvm
-200,00	Ruokakauppa		
-25,00	Puhelin ja internet		
-15,00	vesilasku		
-20,00	sähkölasku		
-450,00	vuokra		

Summa	Kategoria	Selite	Pvm
-20,00	Asuminen	sähkölasku	Pe 28.1.
-25,00	Puhelin ja internet		Pe 28.1.

Kuvakaappaus Pennon suunnittelunäkymästä

Kuvakaappaus Pennon tilannenäkymästä

www.penno.fi

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

5.2. Monefy-mobiilisovellus (engl.)

Kuvakaappaus Monefy-sovelluksen päänäkymästä.

Budjettisovellus, johon kirjataan tulot ja menot. Ne voi myös lajitella eri kategorioihin. Sovellus näyttää ympyräkaavion siitä, mihin rahat ovat kuluneet.

www.monefy.me

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

5.3. Talouskalenteri

Talouskalenterin avulla voi seurata laskujen maksua, huolehtia etuuksien hakemisesta sekä seurata menoja viikko- tai päivätasolla.

Tulot	Määrä €	Milloin maksetaan tilille	Pitäkö hakea? Jos, niin milloin
Asumistuki*			
Työttömyysturva			
Eläke			
Sairauspäiväraha			
Kuntoutustuki			
Perustoimeentulotuki			
Kulukorvaus**			
Lapsilisä			
Elatustuki			
Palkka			
Muu, mikä			
Muu, mikä			
Tulot yhteensä			

* merkitse tähän koko asumistuen määrä, vaikka olisit valtuuttanut Kelan maksamaan sen suoraan vuokranantajalle
** esim. työkokeilu, kuntouttava työtoiminta

Kelan yleisimpien etuuksien maksupäi
www.kela.fi/maksupaivat

Toistuvat menot	Määrä €	Milloin maksetaan?		
		joka kuukausi	harvemmin, milloin?	eräpäivä(t), jos tiedossa
Vuokra*				
Sähkö				
Vesi				
Lääkkeet				
Puhelin				
Netti				
Matkaliput				
Vakuutukset				
Muu, mikä				
Muu, mikä				
Muu, mikä				
Menot yhteensä				

* merkitse tähän koko vuokran määrä, vaikka maksaisit omalta tililtä vain asumistuen jälkeen jäävän omavastuusuuden

Esimerkkejä talouskalenterista

<https://www.takuusaatio.fi/wp-content/uploads/2021/04/talouskalenteri2021.pdf>

Kuukausi: esimerkki

Vuokran oma osuus maksetaan edellisen kuun lopussa tulleesta työmarkkinatuesta

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su	Oma muistilista
30	31	1	2	3	4	5	
		Asumistuki + 400 € (vuokraan)	Maksa vuokran loppuosa! - 200 €				
6	7	8	9	10	11	12	
Toimeentulotuki + 140 €			Asumistuen vuositarkastus				
13	14	15	16	17	18	19	
Maksa puhelin ja netti - 60 €							
20	21	22	23	24	25	26	
Kelaan työttömyys -ajan ilmoitus!				Hae toimeentulotuki!			
27	28	29	30	1	2	3	
		Työmarkkina -tuki + 500 €					

Työmarkkinatuki siirtyy seuraavan kuun tuloksi jne.

Viikko: esimerkki

Viikon ajalle käytettävissä **110 €**

		Menojen jälkeen käytettävissä
Ma	tupakka-aski 8 €, muut kauppaostokset 25 €	110 € - 33 € = 77 €
Ti	ei menoja	77 € - 0 € = 77 €
Ke	bussiliput 12 €	77 € - 12 € = 65 €
To	tupakka-aski 8 €, kahvi 2,60 €	65 € - 10,60 € = 54,40 €
Pe	vaateostokset 30 €	54,40 € - 30 € = 24,40 €
La	kauppaostokset 14 €	24,40 € - 14 € = 10,40 €
Su	tupakka-aski 8 €	10,40 € - 8 € = 2,40 €
Tilanne viikon jälkeen +/-		+ 2,40 €
Seuraavalle viikolle käytössä		125 + 2,40 = 127,40 €
Vaihtoehtoisesti 2,40 € säästöön!		

Päivä

Tässä kuussa päivää kohti käytettävissä **14,70 €**

Käytetty per päivä	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
Käytettävissä	14,70 €	14,70 € + 2,70 € = 17,40 €	14,70 € - 12,60 € = 2,10 €	14,70 € + 2,10 € = 16,80 €			
Arki-menot	Bussiliput 12 €	Ruokaostokset 30 €	Ei menoja				
Vähennetään käytettävissä olevista menoista	14,70 € - 12 € = 2,70 €	17,40 € - 30 € = -12,60 €	-				
Vaikutus huomioon	+ 2,70 €	-12,60 €	+ 2,10 €				

Esimerkkejä talouskalenterista

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

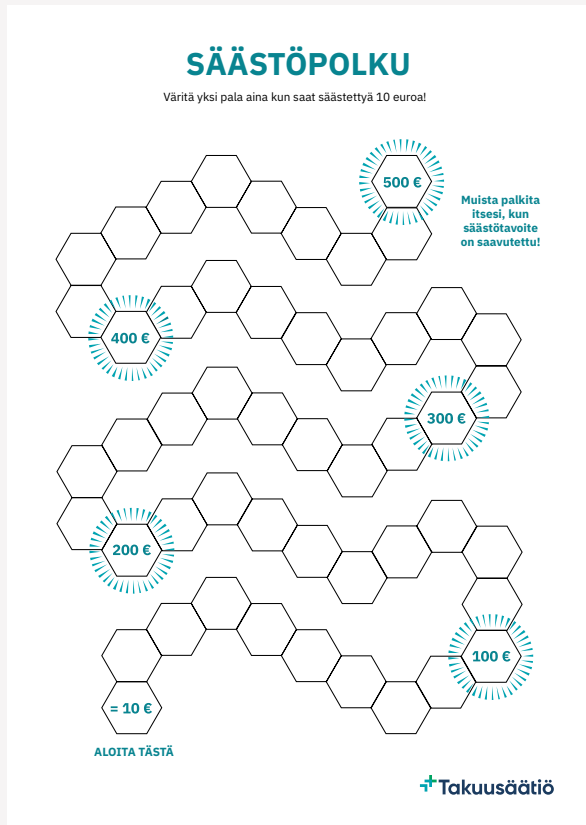
3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

5.4. Säästöpolku

Säästöpolku-kuva auttaa hahmottamaan oman säästötavoitteen ja tekee sen tavoittelemisesta konkreettista. Esimerkkikuvassa säästötavoite on 500 euroa. Väritä aina yksi askelma, kun olet säästänyt 10 euroa.

https://www.takuusaatio.fi/wp-content/uploads/2021/11/Takuusaatio_saastopolku_2021.pdf

1. Kartoita tilannetta asiakkaan kanssa

2. Ota raha-asiat puheeksi

3. Mahdollista muutos talous- ja velka-asioissa

4. Keskustele asumisen ja arjen valinnoista

5. Anna välineitä talouden hallinnan tueksi

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

6. Rohkaise asiakasta hoitamaan itsenäisesti asioita

Auta asiakasta valmistautumaan asiointiin
omissa raha-asioissaan, esim.

Kela

Etuudet ja
toimeentulotuki

Pankit

Lainat ja luotot

Laskuttajat

Vuokranantaja,
sähkö- ja puhelinyhtiöt,
osamaksut...

Lue lisää aiheesta

Blom, B. & Morén, S. (2015). *Teori för socialt arbete* (1. uppl.). Studentlitteratur.

Hawkins, R.L. & Kim, E.J (2011) *The Socio-Economic Empowerment Assessment: Addressing Poverty and Economic Distress in Clients*. Saatavana osoitteessa: <https://wagner.nyu.edu/files/faculty/publications/art3A10.10072Fs10615-011-0335-4.pdf>

Hiilamo, A. & Keski-Säntti, M. & Kääriälä, A. & Hiilamo, H. (2021) *Nuorten aikuisten maksuhäiriömerkinnät – rekisteritutkimus ikäkohorteilla 1987 ja 1997*. Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö sr. Itlan tutkimukset 2021:2. Saatavana osoitteessa: <https://bibu.fi/tag/maksuhairiot/>

Kaittila, A. (2017) *Rahakonfliktit ja taloudellinen väkivalta parisuhteissa*. Turun yliopisto. Annales Universitatis Turkuensis C 434. Saatavana osoitteessa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-6771-1>

Kallio, J. & Hakovirta, M. (2020) *Lapsiperheiden köyhyys & huono-osaisuus*. Tampere: Vastapaino.

Lassander, M. (2020) *Rahaviisuus. Mitä jokaisen tulisi tietää rahasta ja mielen hyvinvoinnista*. Atena Kustannus.

Matthies, A-L. & Turtiainen, K. & Svenlin A-R. (toim.) (2021): *Aikuissoseaalityö Tieto, käytäntö ja vaikuttavuus*. Gaudeamus.

Niukko, K. (2020) *Psykososiaalinen lähestymistapa ja työmenetelmät taloussosiaalityössä*. Laadullinen tapaustutkimus Reeta Wolfsohnin koulutusmateriaaleista. Sosiaalityö. Jyväskylän yliopisto. Pro gradu-tutkielma. Saatavana osoitteessa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202011256770>

Sherraden, M. S. & Huang, J. (2019) *Financial Social Work*. Saatavana osoitteessa: <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780199975839.013.923>

Viitasalo, K. (2018) *Äitien pyrkimykset ja toimintamahdollisuuksien valikko: käsitteellinen tutkimus äitien taloudellisista toimintamahdollisuuksista*. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä studies in education, psychology and social research 606. Saatavana osoitteessa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7340-7>

Zechner, M. & Karjalainen, S. & Viitasalo, K. (toim.) (2019) *Avauksia taloussosiaalityöstä*. Jyväskylän yliopisto. Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Saatavana osoitteessa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7780-1>

JYVÄSKYLÄ

Seinäjoki

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Asiakkaan taloushuolet ovat osa sosiaalityön arkea,
ja niillä on yhteys asiakkaan hyvinvointiin.

Tämä työkalupakki sisältää välineitä, jotka rohkaisevat
ottamaan raha-asioita puheeksi, auttavat talous- ja
velkatilanteiden selvittämisessä sekä tukevat asiakasta
ottamaan omat raha-asiat haltuun.